

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát
Koperníkova 26, 301 00 Plzeň**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-1444/24-P
Sp. zn. ČŠIP-S-310/24-P

Název	Dětský domov, Kašperské Hory
Sídlo	Náměstí 146, 341 92 Kašperské Hory
E-mail	ddkh@seznam.cz
IČO	61 751 065
Identifikátor	600 028 615
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Bc. Petra Divišová
Zřizovatel	Plzeňský kraj
Místo inspekční činnosti	Chanovice 14, Chanovice Náměstí 146, Kašperské Hory Pod Kalichem 348, Sušice Tichá 880, Sušice
Inspekční činnost na místě	9. 12. – 11. 12. 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro výchovný ústav, dětský domov se školou, základní a střední školu podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Výchova a vzdělávání v Dětském domově Kašperské Hory (dále také „zařízení“ nebo „DD“) probíhá v sedmi rodinných skupinách (dále „RS“). Místy poskytovaného vzdělávání a školských služeb jsou Náměstí 146, Kašperské Hory; Chanovice 14; Pod Kalichem 348 a Tichá 880, Sušice.

K datu inspekční činnosti bylo v zařízení umístěno 55 dětí. Čtyři zletilé nezaopatřené osoby vzdělávající se ve střední škole byly v péči zařízení na základě smlouvy o setrvání v DD do ukončení přípravy na povolání. Z celkového počtu dětí byly osmi z nich diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka zařízení splňuje zákonem stanovené podmínky a požadavky pro výkon své pracovní pozice, do níž byla jmenována 1. července 2021. Vizi a záměry zařízení zpracovala do koncepce rozvoje DD, která klade důraz zejména na vhodnou náplň volného času dětí, jejich začlenění se do běžného života i společnosti a dokončení co nejvyššího stupně jejich vzdělání. Postupnými kroky se jí daří tuto strategii úspěšně realizovat a naplňovat v úzké spolupráci se všemi zaměstnanci, orgány sociálně právní ochrany dětí (dále „OSPOD“) i v návaznosti na školní vzdělávací program (dále „ŠVP“). Cílem ŠVP je příprava dětí na samostatný život s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí a jejich praktické využití v dalším životě po odchodu z DD nebo při návratu do biologické rodiny či umístění do náhradní rodinné péče.

Vedení zařízení zabezpečuje ředitelka spolu s užším vedením DD, zástupcem ředitelky a sociální pracovníci. Společně zajišťují plánování a organizaci subjektu, vytvářejí podmínky pro rozvoj pozitivních vztahů mezi všemi zaměstnanci a dětmi. Plán hospitační a kontrolní činnosti se stanovenými kritérii je průběžně realizován ředitelkou a jejím zástupcem, na kterého byly některé z úkolů vhodně delegovány. Vyhodnocování zjištěných skutečností vede k přijetí účinných opatření k odstranění nedostatků při zajištění kvality výchovy a vzdělávání. Tuto kontrolní činnost ředitelka řádně doložila. Aktuální informace o dětech si vychovatelé předávají psanou formou do sešitu rodinných skupin i elektronickou formou v interním systému DD. Rovněž každodenní osobní setkávání pedagogů při předávání dětí a vzájemné informování o jejich chování a výsledcích ve škole i volnočasových aktivitách přispívá k vytváření dobré vzájemné spolupráce a komunikace mezi všemi aktéry vzdělávání – zaměstnanci i dětmi. Pravidelné konání pedagogických rad a provozních porad směřuje ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu.

Aktivity dětí a pedagogických pracovníků jsou systematicky plánovány v ročním plánu činností a zpracovávány do týdenních plánů, na kterých se mají možnost podílet i děti, jsou také vhodně propojeny se ŠVP. Díky tomu jsou vytvořeny vhodné podmínky pro trvalý rozvoj zařízení. V DD převládá zdravé sociální prostředí a pohodová atmosféra, což také přispívá ke zvyšování kvality vzdělávání.

Celkový počet pedagogických pracovníků se od minulé inspekční činnosti výrazně obměnil, předpoklad odborné kvalifikace v současné době splňuje většina z nich. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá na základě zpracovaného plánu, zrealizované akce si pedagogové zpětně vyhodnocují. Proběhlá školení vycházela z aktuálních potřeb domova, vychovatelé si zvyšovali své pedagogické znalosti primárně v oblasti prevence rizikového chování dětí.

Prevenici rizikových jevů věnuje zařízení náležitou pozornost. Preventivní práce je nedílnou

součástí celého výchovně vzdělávacího procesu, pozitivně se prolíná jednotlivými činnostmi zařízení, přičemž probíhá plánovitě a systematicky. Osobní dokumentace každého dítěte byla vedena přehledně a v požadovaném rozsahu. Základní osnovu programu rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“) sestavuje dítěti kmenový vychovatel rodinné skupiny po příchodu dítěte do DD.

Zařízení vytváří příznivé podmínky pro vzdělávání všech evidenčně zapsaných dětí, včetně dětí se SVP. Podklady k dovolenkám dětí a dalším pobytům mimo zařízení jsou důsledně sledovány. Záznamy o plnění stanovených cílů v oblasti vzdělávání dokládaly provázanost mezi obsahem ŠVP a stanovenými individuálními cíli rozvoje osobnosti dětí.

Materiální podmínky v zařízení se postupně vylepšují. Ložnice dětí jsou vhodně vybaveny nábytkem, který vedení DD také postupně obnovuje. Každé dítě má v ložnici dostatek soukromí a možnost uzamknutí svých osobních věcí. Estetická úprava ložnic a společných prostor na rodinných skupinách připomínala rodinné a podnětné prostředí, děti se význačně podílely na vytváření útulného, harmonického interiéru. V každé rodinné skupině je kuchyňka spojená s obývacím pokojem a jídelním koutem. Je zařízena jako kuchyně v běžné domácnosti a umožňuje co největší míru zapojení dětí do přípravy jídla a stolování. V obývacím pokoji mají děti k dispozici televizi, sedací soupravu, dostatečné množství her, stavebnic i hraček, které, jak se při hospitacích potvrdilo, aktivně využívají. Ve vhodném časovém intervalu je dětem v každé rodinné skupině dostupné připojení na internet.

Vícezdrojové financování a aktivní přístup vedení domova k získávání dalších prostředků z různých nadací a grantů zajišťuje naplňování vzdělávacího programu a umožňuje dětem atraktivnější pobyt v domově formou různých akcí a pobytů.

Pravidla pro zajištění bezpečného chování a provozu jsou stanovena ve vnitřním řádu, děti jsou o nich pravidelně a průběžně poučovány. Fyzickou prohlídkou prostor užívaných dětmi nebyla v době inspekční činnosti zjištěna zjevná rizika v zajištění bezpečného prostředí. Vstupy do jednotlivých domů jsou zabezpečeny proti vniknutí cizích osob.

Stravování dětí zajišťují převážně pedagogové společně s dětmi v rámci svých rodinných skupin. Na všech pracovištích je tak připravována snídaně, přesnídávka, odpolední svačina, večeře a druhá večeře. Oběd je na pracovišti v Kašperských Horách připravován vlastní školní jídelnou, na ostatních pracovištích děti obědvají ve školách, kde se vzdělávají.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Rodinné skupiny jsou tvořeny dětmi různého věku a pohlaví, což odpovídá skladbě běžných rodin a vytváří přirozené prostředí pro komunikaci, spolupráci a vzájemnou pomoc. Sourozenci jsou umístováni do jedné rodinné skupiny, čímž jsou podporovány jejich vztahy. Každé dítě při příchodu do zařízení má určeného klíčového pracovníka (většinou kmenový vychovatel), který má na základě poznatků o aktuální situaci dítěte písemně stanovenou roli ve vztahu k naplňování potřeb dětí. Vychovatelé dítě na základě aktuálního stavu směřují k takové specializované péči, která co nejlépe zajišťuje řešení vzniklého aktuálního problému a je ve shodě s jeho potřebami a zájmy i celospolečenskými cíli. Komplexní systematické psychologické či etopedické služby však dětský domov nezajišťuje. Výchovně vzdělávací cíle dětí stanovené v PROD citlivě směřují také k zmírňování jejich sociálního znevýhodnění.

Sledované vzdělávací činnosti dětí v odpoledních hodinách probíhaly v připraveném a podnětném prostředí. Pedagogové podporovali a rozvíjeli spontánnost dětí, navozovali atmosféru vzájemné důvěry a pochopení pro druhého. Partnerská komunikace a uplatňované pozitivní hodnocení výsledků dětí přirozeně posilovalo jejich sebedůvěru. Úkoly byly

stanovovány jednotně i společně s cílem zapojit děti do plánování činností a s důrazem na individuálnost osobnosti dítěte. Při aktivitách v rodinných skupinách s větším počtem dětí předškolního a mladšího školního věku měly děti dostatek stavebnic a hraček k rozvoji jemné motoriky a smyslového vnímání.

Při přípravě na vyučování vychovatelé ponechávali dětem dostatek prostoru pro samostatné řešení úloh, přičemž děti byly při plnění zadaných úkolů soustředěné a pozorné. Upevňování pracovních kompetencí probíhalo v rámci pravidelného úklidu, dětem byly rozděleny povinnosti přiměřené jejich věku, za jejichž plnění zodpovídaly. Osvojování návyku účelného využívání volného času dětí se vychovatelům dařilo, děti byly aktivní a samy činnosti iniciovaly. Vychovatelé také důsledně vytvářeli a upevňovali hygienické a společenské návyky, které děti měly přiměřeně osvojené. Z metod převažovaly dovednostní a praktické, dařila se spolupráce i vzájemná komunikace, aktivně byly rozvíjeny komunikativní a sociální kompetence dětí.

Každý večer probíhá neformální hodnocení výsledků daného dne, dětem je ponechán prostor pro sebevyjádření i pro vytvoření osobního zázemí a soukromí. Děti v rozhovorech také uvedly, že většinou své problémy řeší přímo s vychovateli, písemné formy využívají málo. Uvedly, že pobyt v zařízení hodnotí pozitivně, a že se v DD nesetkaly s ponižováním, fyzickým trestáním nebo agresí. Pohyb mimo zařízení mají umožněn hlavně formou samostatných vycházek a tuto možnost také hojně využívají.

ŠVP je naplňován, výchovně vzdělávací činnosti probíhaly ve shodě s deklarovanými cíli sociálního učení s důrazem na úspěšné dokončení základního vzdělání, přechod do středního vzdělávání a maximální samostatnost po odchodu ze zařízení.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zařízení se cíleně zabývá výsledky výchovy a vzdělávání, podporuje rozvoj osobnosti dětí. Pravidelně sleduje psychosomatický stav umístěných dětí a vede o nich průběžné záznamy v jejich osobní dokumentaci. Systém hodnocení je primárně založen na individuálním přístupu ke každému dítěti včetně důrazu na znalost jeho stavu, osobnosti i diagnózy. Pedagogičtí pracovníci denně monitorují poměry a vztahy mezi dětmi v rodinných skupinách a sledují vlivy, které na ně působí. Uplatňují u nich především celodenní slovní průběžné hodnocení. Pozitivně je hodnocen zejména důraz na samostatnost dětí, vzájemnou pomoc a prohlubování sourozeneckých vztahů nebo vedení mladších dětí staršími. Celkově hodnotí pedagogičtí pracovníci chování a jednání většiny dětí jako velice dobré, běžné, přiměřené věku, okolnostem a charakteru života v zařízení. Aktuální běžné problémy soužití řeší děti v rodinných skupinách s vychovateli a ředitelkou okamžitě, obvykle bez písemných záznamů.

Cíle vymezené v PROD, kterých by mělo dítě dosáhnout, vycházejí z jeho aktuální osobnostní charakteristiky a navazují na předcházející hodnocení vychovatelů s ohledem na jejich individuální potřeby. Při stanovování dalších výchovně vzdělávacích a rozvojových úkolů uplatňují vychovatelé poznatky z pozorování dětí při organizovaných činnostech a spontánních projevech, přihlížejí k jejich možnostem a potřebám (posilování samostatnosti při ukončování pobytu v DD, změny při vzdělávání). Vyhodnocení PROD provádějí vychovatelé dvakrát ročně, dítě je s hodnocením seznámeno, může se k němu vyjádřit a ve spolupráci s pedagogem si stanoví další cíle pro nadcházející období. Při vyhodnocování působení výchovných strategií vychovatelé spolupracují, snahou je zlepšovat výsledky každého dítěte. Zápisy jsou prováděny v denních záznamech vychovatelů. Plnění cílů a úkolů v PROD je průběžně také sledováno vedoucí vychovatelkou

a ředitelkou DD. Ke zvýšení přehlednosti a efektivnosti vedené dokumentace přispívá elektronický informační systém.

Preventivní aktivity vycházejí ze zpracovaného preventivního programu. V prevenci rizikového chování je využívána řada činností a dalších aktivit. Preventivní program uvádí konkrétní způsoby řešení problematického nebo patologického chování dětí. V rámci prevence je kladen důraz na smysluplné využívání volného času dětí, osvojení sociálního chování, zvýšení odolnosti dětí vůči rizikovému chování a sociálně patologickým jevům. Vede je ke správnému sebehodnocení tak, aby byly schopny určit si reálné životní cíle a cestu k nim. Rozvoji osobnosti dětí přispívaly četné volnočasové aktivity organizované DD, mj. sportovní a kulturní akce. Děti navštěvují zájmové aktivity pořádané jinými subjekty, což minimalizuje jejich segregaci od okolního světa a umožňuje navazování vztahů s vrstevníky, což Česká školní inspekce hodnotí velmi kladně. Dopad realizovaných preventivních aktivit je průběžně sledován a vyhodnocován. Schránku důvěry děti využívají ojediněle, neboť jsou pro ně dostačující ostatní formy umožňující sdělovat své připomínky a podněty k chodu zařízení.

Za prokázané porušení povinností vymezených vnitřním řádem jsou dětem v odůvodněných případech ukládána opatření ve výchově, a to převážně formou odnětí možnosti účastnit se atraktivní činnosti či akce, nebo omezení trávení volného času mimo DD. Zařízení využívá také kladná opatření ve výchově za dobré studijní výsledky dětí nebo reprezentaci DD. Pozitivem je, že kladná opatření převažují. Útěky ze zařízení jsou ojedinělé, většinou se opakují u stejných dětí.

Průběžné výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují, jsou vychovateli sledovány při každodenní přípravě na vyučování. Vychovatelé se pravidelně informují ve školách o prospěchu a chování dětí, dochází na třídní schůzky, náznaky školní neúspěšnosti jsou operativně řešeny. Dětem s výukovými problémy je věnována ze strany vychovatelů zvýšená pozornost při přípravě na vyučování, a to zejména důslednější kontrolou jejich přípravy, přezkušování apod. O průběhu a výsledcích vzdělávání jsou osoby odpovědné za výchovu dětí seznamovány zejména prostřednictvím telefonických nebo osobních kontaktů.

Kapesné je dětem vypláceno v souladu s příslušným právním předpisem, kritéria jsou stanovena ve vnitřním řádu DD. Je motivační, s jeho výší jsou děti spokojené, menší ho mají uloženo u vychovatelů, starší u sebe. Vychovateli jsou děti vedeny k hospodaření s penězi, mají možnost s nimi nakládat podle vlastního uvážení. Přesto pouze děti DD v Chanovicích a Sušici se s vychovateli zúčastňují běžných nákupů, znají cenu běžného zboží v obchodech, což bylo potvrzeno v rozhovorech.

Na odchod ze zařízení jsou děti postupně připravovány aktivní účastí na programech zaměřených na budoucí samostatný život, které jsou organizovány především neziskovými organizacemi. Zařízení disponuje startovacím bytem pro umístění zletilých nezaopatřených osob. V rámci profesní orientace se děti seznamují s regionálními firmami a různými povoláními, některé chodí na brigády. Zařízení podporuje děti ve výběru střední školy i k jejímu úspěšnému dokončení. Průběžně a zejména před dosažením zletilosti, a tím jejich možným odchodem ze zařízení, je jim zdůrazňován význam úspěšného dokončení jejich studia. Vzhledem ke skutečnosti, že některé děti nemají možnost návratu do rodiny, zařízení sleduje po ukončení pobytu jejich začlenění do společnosti. Před odchodem jim poskytuje poradenskou, materiální i finanční pomoc, pomáhá při zabezpečení jejich zaměstnání a ubytování. Zařízení se nedaří umisťovat děti do pěstounské péče, v některých případech využívá úspěšně alespoň hostitelskou péči.

Pro zajištění vzdělávacích potřeb dětí zařízení spolupracuje se zřizovatelem, státním zástupcem, školami, ve kterých se žáci vzdělávají, a dalšími organizacemi participujícími

na chodu zařízení. V případě potřeby kooperuje také s odbornými lékaři, školskými poradenskými a zdravotnickými zařízeními, Policií ČR, Městskou policií a pracovníky OSPOD, se středisky výchovné péče, pedagogicko-psychologickými poradnami, dětským diagnostickým ústavem a soudy. Informace o činnosti zařízení byly uvedeny ve výročních zprávách a na jeho webových stránkách.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Na základě konkurzního řízení byla do funkce od 1. července 2021 jmenována nová ředitelka.
- Významná obnova materiálně technických podmínek vnitřních i vnějších prostor zařízení.

Silné stránky

- Aktivní spolupráce s partnery velmi dobře rozvíjí a zvyšuje úroveň sociálních kompetencí dětí. (1.5)
- Prostřednictvím možnosti tréninkového bydlení a účasti v sociálních projektech zajišťuje dětský domov kvalitní přípravu na odchod ze zařízení. (5.3)
- Pro prezentaci svých dovedností v rámci přehlídek, soutěží a dalších kulturních a sportovních akcí jak na regionální úrovni, tak na úrovni celostátní je dětem poskytován dostatek příležitostí. (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Příležitostí ke zlepšení je zajistit externí supervizi a pravidelnou intervenci odborného pracovníka – psychologa. (2.1)
- Zařízení dětem poskytuje malou podporu současného trendu zdravého životního stylu. (4.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Více rozvíjet finanční gramotnost dětí z Dětského domova v Kašperských Horách.
- Zajistit pedagogickým pracovníkům přístup k supervizi vykonávané externím, nezávislým a kvalifikovaným supervizorem jako možností vnímat a reflektovat jinak vlastní práci nebo vzájemné vztahy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě

písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina dětského domova Kašperské Hory, Náměstí 146 vydaná Plzeňským krajem dne 30. 11. 2001 č. j. H/765/01, včetně dodatků 1 až 15
2. Jmenování na základě výsledku konkurzního řízení na vedoucí pracovní místo ředitele Dětského domova, Kašperské Hory s účinností od 1. července 2021 vydané hejtmankou Plzeňského kraje
3. Studium pro ředitele škol a školských zařízení vydané KCVJŠ 14. 6. 2023
4. Vnitřní řád Dětského domova Kašperské Hory platný od 1. 9. 2021
5. Školní vzdělávací program pro vzdělávání v Dětském domově, Kašperské Hory „Doprovod’ mě do samostatného života“ účinný od 1. 1. 2024
6. Minimální preventivní program na školní rok 2024/2025, minimální preventivní program rodinka Chanovice
7. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na rok 2024/2025 z 12. 9. 2024
8. Zápisy z pedagogických rad
9. Týdenní programy
10. Knihy návštěv
11. Spisy dětí, programy rozvoje osobnosti dítěte

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Drahuše Šefčíková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Marie Sládková, školní inspektorka

Mgr. Petra Holopírková, kontrolní pracovnice

8. 1. 2025